

בית משפט השלום באילת

ת"א 16-06-42856 ביטון נ' עובדיה

לפני	כב' סגן הנשיא, השופט מרדכי (מוטי) לוי
תובעת	פטריסיה ביטון באמצעות ב"כ עו"ד אלמוג נוראל
	נגד
נתבע	יוסף עובדיה באמצעות ב"כ עו"ד רון לוינטל

פסק דין

לפני תביעה שהוגשה על פי חוק איסור לשון הרע תשכ"ה-1965 והחוק להגנת הפרטיות תשמ"א-1981.

הצדדים:

1. התובעת היא פקידת קבלה במלון 'נובה לייק' מרשת מלונות אטלס בעיר אילת (להלן: **המלון**).
2. הנתבע, תושב העיר קריית גת אשר הזמין מספר חדרים במלון והתארח בו. התובעת עבדה במלון בזמנים הרלוונטיים לתובענה.

עיקר טענות התובעת בכתב התביעה:

3. בחודש אפריל 2016 בוצעה הזמנה של 7 חדרים בעבור הנתבע ובני משפחתו במלון. ההזמנה הייתה לתאריכים 26-28 לאותו חודש אפריל. ההזמנה נעשתה על ידי סוכנות נסיעות 'רובין טורס' ונרשמה על שם הנתבע.
4. ביום קבלת החדרים התייצב בחור צעיר לפני התובעת ששימשה לעת ההיא כפקידת קבלה במלון וביקש לקבל חדר שהוזמן עבורו מבלי ששמו הופיע ברשימת מזמיני החדרים.
5. התובעת הסבירה לאותו אורח שעל פי נהלי המלון לא ניתן למסור לפלוגי אחר חדר הרשום על שם מי שעל שמו הוזמן החדר. תשובה ברוח זו ניתנה גם לנתבע במענה טלפוני כשהיה בדרכו למלון. כך, פנתה בעניין זה למנהלה, מר בנצי קובילור, אשר סירב לאפשר הדבר.
6. בעקבות כך פנה הנתבע לסוכן הנסיעות בבקשה לשינוי שמות האורחים לחדרים שהוזמנו ושנמסרו לנתבע מאוחר יותר על ידי פקיד קבלה נוסף מר אריה דוד לאחר שהתובעת סיימה את המשמרת שלה ועזבה את המלון.
7. ביום 1/5/2016 פרסם הנתבע פוסט נרחב בעמוד הפייסבוק שלו בליווי תמונת התובעת כשהיא ברשות היחיד ובצמוד לתמונתו של אדם נכה ישוב על כיסא גלגלים בו מעולם לא פגשה תוך ציון הכיתוב:

בית משפט השלום באילת

ת"א 42856-06-16 ביטון נ' עובדיה

"פטריסה פקידת קבלה במלון נובה אילת. צריך דימיון פורה לחשוב שאדם בכיסא גלגלים מרמה. פשוט אישה רעה ולא אנושית"

עוד הוסיף הנתבע כיתוב נלווה בגנות התובעת כדלקמן :

"מדהים לגלות עד כמה אישה יכולה להיות חסרת רגשות. חמי אחרי אירוע מוחי הגיע לפני שעתיים עם אשתו להתארח במלון נובה אילת. וזה אחרי 4 שעות נסיעה. בהגעתם נגשו לקבלה עם מס הזמנה שהיה על שמי.

פקידת הקבלה לא הסכימה לקבלם וטענה שעד שאני לא אגיע ואציג תעודת זהות הם לא יקבלו.

דברו איתי טלפונית ולאחר תחנונים הסכימה לדבר איתי

וכך אמרה שהיא לא מוכנה לתת אף חדר מתוך שבעת החדרים שהוזמנו עד שלא נגיע ונציג ת.ז. לבסוף סגרה לי את הטלפון בפנים והספיקה להגיד לי שלא מעניין אותה שום דבר.

לא מבין מהיכן כמות השנאה לבני אדם.

אבקש לציין שכשהגעתי פקיד הקבלה ששמו אריה דויד קיבל אותנו ותגובתו לשמחתי היתה שונה והוא מיד דאג שחמי יקבל ראשית חדר ולאחר מכן טיפל בכל הניירת והבירוקרטיה

אני תמה אך פקידת קבלה יכולה לחשוב שאדם אחרי אירוע מוחי ובכסא גלגלים מגיע לאילת והוא זה שירמה אותה

בבקשה לשתף כך שפטריסה לא תתקל יותר במקרים אלו אסור שאחת כזו תעבוד בקבלת קהל".

8. הפוסט האמור זכה ללמעלה מ- 500 שיתופים ובהן תגובות משפילות וביניהן "פקידה כלבה"; "אישה רעה שלא מכירה את המילה אנושיות"; "גועל נפש של בנאדם...אם היתה נופלת על משפחה אחרת כבר היו מפרסמים מודעת נעדרת שלה"; "מטומטמת לגמרי" ואמירות פוגעניות נוספות.

9. אין ספק שמדובר בפגיעה חמורה על פי חוק איסור לשון הרע. החשיפה הגדולה ברשת החברתית מהווה פגיעה חמורה לבלי היכר בשמה הטוב ובמשלח ידה. לתובעת בת קטנה אשר נחשפה למידע על אמה ונבהלה מהמסר הפוגעני שנחשפה אליו.

10. לנתבע היו מספר ערוצי פנייה למנהלה של התובעת, להנהלת המלון, לרשת, על מנת למתוח ביקורת על התנהלות התובעת, ככל שהיה בכך ממש, אולם, תחת זאת בחר להכפישה ברשת החברתית באופן פסול ובוטה.

בית משפט השלום באילת

ת"א 16-06-42856 ביטון נ' עובדיה

11. הנתבע עבר גם על חוק הגנה על הפרטיות. התמונה שצורפה לפוסט לא הייתה תמונה של צילום משותף אלא בהדבקה של תמונה המציגה את התובעת בדמות דמונית המבקשת לפגוע בחסרי ישע ובנכים. בעשותו כן פגע הנתבע בזכותה לפרטיות והכול כדי להשפילה ולבזותה בעיני אחרים.

עיקר טענות הנתבע בכתב ההגנה:

12. בפתח כתב ההגנה נכתב: "יובהר כי הנתבע עומד מאחורי הדברים שפרסם, וסבור ששגתה התובעת כשבחרה להעמיד את הדברים להכרעת בית המשפט. יש להניח כי בסוף ההלך יעמוד בית המשפט על קנקנה של התובעת במקרה נשוא התביעה ופגיעתה האכזרית כלפי חסר ישע קשיש (שהלך לעולמו זמן קצר אחרי המקרה שקרה אותו איתה) יש לקוות שבית המשפט יפרסם מימצאיו על התובעת, וגם אלה יפורסמו ברבים, שכן תודעת השירות של התובעת חמורה ופגיעתה בתובע (כך במקור-מ.ל) ובמשפחתו קשה.

אף יש להביע צער על כך שהמלון בו עובדת לא פיטר אותה או נזף בה, כי אם ממשיך להחזיקה במקום שבו היא אמורה לשרת קהל. במהלך ישיבת ההוכחות בתיק זה נוכיח לבית המשפט, וכן למעסיקה בבית המלון, כי התובעת אינה ראויה לשרת בתפקיד שיש בו אינטראקציה עם לקוחות.

מעבר לזה, ברי כי מדובר בביקורת לגיטימית, שהינה גם אמת לאמיתה (ומגובה בעדים), והניסיון להגיש "תביעת הפחדה" לא יצלח. כך או אחרת, בתי המשפט ברחבי הארץ קבעו בגין פרסומים דומים כי הם בבחינת "זוטי דברים". משכך, תקוות הנתבע היא כי לא זו בלבד שהתביעה תידחה, אלא שגם תיפסקנה הוצאות ראיות.

13. התביעה מופרכת ומוגזמת והיא מוגשת באצטלה של פגיעה בתובעת אך בפועל הוגשה מתוך תאוות בצע. התובע העלה את הפוסט כדי לשתף את חווייתו הרעה מהתנהגות התובעת, הפוסט אינו מכיל אמרות לשון הרע ואינו עולה כדי פרסום לשון הרע: אמנם "...הנתבע כינה את התובעת אישה רעה ולא אנושית ופרסם את האירוע המצער שארע עם חמו, אדם נכה הנתמך בכסא גלגלים, וזאת כתוצאה ישירה מהתנהלותה ומהשירות שלא סופק לנתבע ולבני משפחתו". (ס' 5 לכתב ההגנה).

14. מדובר באמרת אגב זוטרה המהווה "זוטי דברים", דרך של ביטוי או דרך של הבעת עמדה "רשאי אדם לומר על אחר כי הוא "איש רע" בעיניו "אין מדובר באמת עובדתית שיש להוכיחה – כי אם בהבעת דעה, במטפורה, הנאמרת בתום לב". (ס' 6 לכתב ההגנה).

15. לנתבע עומדת ההגנה הקבועה בחוק איסור לשון הרע הן מכוח סעיף 14 לחוק והן מכוח סעיף 15 לחוק.

בית משפט השלום באילת

ת"א 42856-06-16 ביטון נ' עובדיה

16. טענת התובעת לפגיעה בפרטיותה והפיכתה לדמות דמונית מיצירת התמונה המשותפת חסרת בסיס. לא מדובר בתמונה משפילה הפוגעת בתובעת או מבזה אותה. יתר על כן, התובעת כדמות המספקת שירות לציבור מותרת גם התייחסות ויזואלית אליה. ודאי שאין פגיעה בפרטיותה והשמתה בהודעה הקשורה בתובעת שכן מדובר בהעתקת תמונה שאינה שייכת לה, שאין בה פרטיות או אינטימיות.

17. הנתבע פרט באריכות את הרקע שלהבנתו נותן את ההצדקה לפרסום הפוסט וטען בין היתר: גיסו, הגיע למלון לאחר 4 שעות של נסיעה מייגעת עם חמו- נכה 100% - שנדרש לסיוע והשגחה בשעות הלילה במשך 9 שנים עובר לאירוע. **"גיסו של הנתבע יחד עם אביו נכנסו לבית המלון ניגשו למשרד הקבלה שם התובעת קיבלה את פניהם."** (ס' 15 לכתב ההגנה). הגיס הציג עצמו ואמר לתובעת שישנם 7 חדרים על שמו של הנתבע. התובעת **"בעקשנות ובאכזריות"** סירבה לשוחח עם גיסו של הנתבע ושוחחה עם הנתבע טלפונית. לאחר השיחה הנתבע הבהיר לה שחמו סיעודי ויש לתת לו חדר בהקדם האפשרי.

לאור סירובה של התובעת לאפשר לגיס לקבל חדר נאלץ חמו של הנתבע לקבל את התרופה במקום פומבי ולא במקום פרטי.

מיד עם החלפת המשמרות הגיע פקיד אחר **"...זה דאג באפן מידי לקבלת החדרים עבור חמו ודאג לפתור את העניין הבירוקרטי. רוצה לומר: מיד עם החלפתה של התובעת באדם אנושי יותר, נעלמו כל ה"בירוקרטיות" וההתעקשויות שהביאו להתאכזרות כלפי חסר ישע, והוכח כי מדובר בגישתה הקשה והאטומה ותו לא."** (ס' 20 לכתב ההגנה)

בתום החופשה ביום 1/5/2016 העלה הנתבע את הפוסט ברשת החברתית פייסבוק (ס' 22 לכתב ההגנה).

כך, **"אם לא די בכך בתום החופשה חמו של הנתבע אושפז בבית החולים בשל החמרה במצבו הרפואי וכחודש לאחר המקרה, בצער רב חמו של הנתבע הלך לעולמו."** (ס' 23 לכתב ההגנה, ההדגש והשינוי בגודל הכתב - במקור)

18. התובעת לא פרטה מהן האמירות הפוגעניות המכילות את לשון הרע מתוך הפוסט וכל שעשתה הוא לציין שפרסום תמונתה פוגע בשמה הטוב.

כך, התובעת טועה שעה שהיא טוענת שצירוף תמונתה יחד עם תמונתו של חמו של הנתבע מציגה אותה **"...כדמות דמונית המבקשת לפגוע בחסר ישע ובנכים. ...מדובר בפרשנות פנטסטית משוללת יסוד עובדתי ואין מדובר בפגיעה העולה כדי הפרת הפרטיות..."** (ס' 55-56 לכתב ההגנה).

בית משפט השלום באילת

ת"א 42856-06-16 ביטון נ' עובדיה

השאלות שעניינן נדון בפסק הדין:

19. עניינו של פסק דין זה הוא במתן מענה למספר שאלות הקשורות זו בזו ומהוות הלכה למעשה יחידה אחת. האם במיחוס לדברי הנתבע ברשת החברתית ניתן לראות **פרסום** על פי חוק איסור לשון הרע התשכ"ה-1965, לצד קביעה וייחוס פרסום זה לנתבע. אם כן, האם יש בהם כדי עוולה על פי חוק איסור לשון הרע וחוק הגנת הפרטיות תשמ"א-1981? לאמור, האם נעשו הפרסומים במזיד ובכוונה או האם עומדות לנתבע הגנות הקבועות בחוק איסור לשון הרע.

שאלה נוספת, נגזרת של השאלות האמורות היא, האם על פי התשובות לשאלות הקודמות יש לחייב את הנתבע בפיצוי לתובעת? אם כן באיזה שיעור?

דיון והכרעה:

20. טרם אדרש לשאלות העולות בפסק דין זה מצאתי להביע את מורת רוחי על החזרה של הנתבע מספר פעמים בכתב ההגנה על כך שכחודש לאחר האירוע נפטר חמו (להלן: **החם**). מעשה זה הוא מעשה בלתי יעשה שכן ברי לכל בר בי רב, מקל וחומר שאין כל תיעוד התומך ברמיזות אלו, שלא הוכח שמותו של החם נבע מאותו אירוע, בו לא נטל חלק כפי שיובהר להלן, והעלאת הטענה כביכול תוך יצירת היסק לוגי אצל הקורא לקשר בין האירוע למותו, ללא קשר לאירוע, או שהיווה קטליזטור לכך משל הבאת עובדה, תוך הבאתו בכתב ההגנה בדרך ובהקשר בו הוא מובא מצמרר וראוי לו שלא היה עולה משעלה וגם זו על דרך ההמעטה.

המציאות שנהגה מייצרת תמונה שונה. כעולה מעדות הגיס "**לצערי אבי אחרי שבועיים קיבל חידק, אושפז בבית חולים ונפטר. אני לא יודע מה הסיבה לכך**" (פרוטוקול עמ' 29 ש' 13). כעולה מדברי בתו של החם הגב' עובדיה מילאני "**אחרי השהייה במלון חטף חידק**" (פרוטוקול עמ' 32 ש' 11). עצם העלאת אמירה זו בכתב ההגנה תוך חזרה עליה באופן קונסיסטנטי ובהדגשה ובייחוס האמור המובא מכתב ההגנה בסעיף 12 לעיל, כמו גם דברי העדים בחזרתם על כך בעדותם מעידה, לטעמי, על כוונתו האמיתית של הנתבע להשחיר פניה של התובעת תוך שימוש לא ראוי ובעייתי ביחס לאירוע המצער של פטירת החם.

כך, דברי הפתיח של כתב ההגנה המופנים לבית המשפט ש"**יש להניח שבסופו ההליך יתהה על קנקנה של התובעת**" מביא הקורא לסבור שמא מדובר ב'מעשה ברוריה' (על פי הדרש) ועל כן מצופה מבית המשפט באנלוגיה ש"**יש לקוות כי בית המשפט יפרסם ממצאיו על התובעת, וגם אלה יפורסמו ברבים**"... ובכך יביא הדבר אף לפיטוריה של התובעת ויגדע את מטה לחמה שכן לדעת הנתבע היא "**אינה ראויה לשרת בתפקיד שיש בו אינטראקציה עם לקוחות**".

בית משפט השלום באילת

ת"א 16-06-42856 ביטון נ' עובדיה

לשון הרע:

מתווה נורמטיבי:

21. מדובר בתביעת מכוח חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה – 1965 (להלן: **החוק**).
22. סעיף 1 לחוק מגדיר מה היא לשון הרע וקובע שמדובר בדבר שפרסומו עלול:
 - "(1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם;
 - (2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו;
 - (3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלח ידו או במקצוע ולבזות אדם בשל גזעו, מוצאו, דתו, מקום מגוריו, גילו, מינו, נטייתו המינית או מוגבלותו;"
- סעיף 2 לחוק מגדיר מהו פרסום וקובע ש:

"(א) פרסום, לענין לשון הרע - בין בעל פה ובין בכתב או בדפוס, לרבות ציור, דמות, תנועה, צליל וכל אמצעי אחר.

(ב) רואים כפרסום לשון הרע, בלי למעט מדרכי פרסום אחרות:

 - (1) אם היתה מיועדת לאדם זולת הנפגע והגיעה לאותו אדם או לאדם אחר זולת הנפגע;
 - (2) אם היתה בכתב והכתב עשוי היה, לפי הנסיבות להגיע לאדם זולת הנפגע."
23. זכותו של אדם לשמו הטוב זכתה להכרה בשיטת המשפט הישראלית כבר מראשיתה. זכות זו עיגונה עוד במקורותינו בתפיסת קהלת שראה להדגיש ש"טוב שם טוב משמן טוב" (קהלת, ז' א'). זכות זו הוכרה בשיטתנו כבר מתחילת דרכה. זכות זו קיבלה ביטוייה באחד מפסקי הדין הראשונים שניתנו בבית המשפט העליון בפרשת בנטוב שם נקבע ש"כל עוד קיים חוק המכיר בזכותו של אדם ששמו הטוב לא יוכתם, הרי הציבור כולו מעוניין בכך שזכות זו תכובד ולא תפגע" (ע"א 90/49 מרדכי בנטוב נ' יעקב קוטיק, פ"ד ה' 593 (30/1/1951) עמ' 597).
- "חוק איסור לשון הרע משקף את האיזון שאותו קבע המחוקק בין זכות היסוד לחופש הביטוי לבין זכות היסוד לשם טוב. הגנה על שמו הטוב של הנפגע מעוגנת באיסור על פרסום לשון הרע ובקביעה כי במקרים מסוימים תהא בלשון הרע משום עבירה פלילית או עוולה אזרחית. בה בעת נדרש החוק שבא להגן מפני לשון הרע גם לצורך להבטיח את חופש הביטוי, והדבר בא לכלל ביטוי ברשימת ההגנות וברשימת הפרסומים המותרים המנויים

בית משפט השלום באילת

ת"א 16-06-42856 ביטון נ' עובדיה

בפרק ג' לחוק... (ע"א 751/10 פלוני נ' ד"ר אילנה דיין-אורבך (8/2/2012) (להלן: עניין אילנה דיין) ס' 76 לפסק דינו של כב' השופט ריבלין).

24. נקבע ש "בית משפט זה קבע משכבר הימים, כי כבוד האדם חובק אגד רחב של זכויות, ובין היתר, תוך ניואנסים שלא זה המקום להידרש אליהם, הזכות לשוויון, הזכות לחופש דת ולחופש מדת, הזכות לחופש ביטוי, הזכות לשם טוב והזכות לחיי משפחה (א' ברק הזכות החוקתית ובנותיה פרק 13 (תשע"ד)). בחוקי היסוד לא הוכרו זכויות חברתיות מפורשות, ובתי המשפט גם הם נמנעו מקביעה חד משמעית, כי חובת השלטון לכבד זכויות חברתיות (ב' מדינה דיני זכויות האדם בישראל 753 (תשע"ז)); ברם נקבע, ואולי זה העיקר, כי הזכות לכבוד כוללת גם זכות לקיום בסיסי בכבוד". (בג"צ 1892/14 האגודה לזכויות האזרח בישראל ואח' נ' השר לבטחון פנים ואח' (13/6/2017) ס' ל"ז).

גם המשפט העברי רואה בלשון הרע איסור חמור "השם הטוב לעניין כבוד האדם הוא הפשט; חופש הביטוי הוא הדרש" בהתחשב בכתבו ורוחו של חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. הדברים מתעצמים כשעסקינן בביוש, ממגפות דורנו. הגם שעמדת היסוד של המשפט העברי היתה שאין עונשים על ביוש בהיותו לאו שאין בו מעשה, גבר הצורך החברתי והאנושי, ... שהביאה לפסיקת ... "המבייש בדברים מנדין אותו עד שיפייסנו על פי כבודו" (אליקים רובינשטיין "להרחיב גבול הצדקה והמישרים" הארץ (תרבות וספרות) (13/3/2020) עמ' 4) (נחום רקובר "על לשון הרע ועל הענישה עליה במשפט העברי" סיני (תשכ"ב)).

25. בסעיף 6 לפסק דינו של כבוד השופט עמית בעניין אילנה דיין הוא הניח "תרשים זרימה" בתביעת לשון הרע על פיו בשלב ראשון יש לבחון האם הביטוי מהווה לשון הרע על פי לשון סעיף 1 לחוק. השלב השני הוא בדיקה האם מתקיים יסוד הפרסום המוגדר בסעיף 2 לחוק. בהמשך יש לבחון האם 'נהנה' הפרסום מאחת החסינות המוחלטות שבסעיף 13 לחוק. ככל שעל הפרסום לא חלה אחת מהחסינות, כאמור, תבחן ההגנה של אמת בפרסום ואינטרס ציבורי על פי סעיף 14 לחוק. אם הפרסום אינו חוסה תחת ההגנה שבסעיף 14 לחוק יבחן תום ליבו של המפרסם במסגרת החלופות שבסעיף 15 לחוק. ככל שנתב זה לא הביא להכשרתו של הפרסום והוא אינו חוסה בצלה של ההגנה הקבועה בסעיפים 14 ו-15 לחוק עוברת הבחינה לשלב הסעד. (עניין אילנה דיין סעיף 6 לפסק דינו של כב' השופט עמית).

עוד קבע כבוד השופט עמית בהקשר זה ש"בחינת כל אחד מהשלבים לא נעשית באופן "סטרילי" במנותק מהשלבים האחרים" ושניתן לומר שיש "מקבילית כוחות" בין השלבים השונים – ככל שהביטוי או הפרסום הפוגע הוא עוצמתי יותר, כך יידרש יותר בשלב ההגנות הקבועות בסעיף 14 – 15 לחוק ולהיפך" (שם, סעיף 7).

בית משפט השלום באילת

ת"א 42856-06-16 ביטון נ' עובדיה

26. בפרשת יגאל סרנה נקבע "... גם הטענה כי פרסומים בפייסבוק ימיהם קצרים והם נבלעים ונעלמים כאדווה קלה בשצף הפרסומים מבלי שניתן לאתרם במנועי החיפוש, אינה מדויקת. רוצה לומר כי מתן חסינות לפרסום בפייסבוק מפני איסור לשון הרע, משקפת גישה רומנטית – משהו כלפי כיכר השוק הוירטואלית על ההמולה השוררת בה, ריחותיה וצבעיה. קבלת גישתו של בא כוח המבקש לגבי זירת הפייסבוק משמעה התרה מוחלטת של הרסן, ובמקום שכיכר השוק תוצף באלף פרחים של חופש הביטוי, עלול דווקא הניחוח הכבד של מי השופכין שעלו על גדותיהם להשתלט על השיח. איסור לשון הרע, על מכלול החסינויות וההגנות שבו, תוך יישומו המושכל והתאמתו לעידן המודרני – כולל התחשבות בטיב הפרסום ובזירת הפרסום בבחינת "המדיום הוא המסר" – יש בו כדי לאזן בין מוכרי הפרחים בכיכר השוק לבין אחרים, שמרכולתם גסה ודברי הבלע והכזב שלהם מבקשים למלא את החלל" (רע"א 1688/18 יגאל סרנה נ' בנימין נתניהו (15.04.18) ס' 4 לפסק הדין).

האם הפרסומים הם לשון הרע?

27. כזכור כללו הפרסומים שני רכיבים: האחד תמונה משובצת (פוטומונטג') של התובעת בצידה הימנית כאשר מולה יושב החם בכיסא גלגלים כאשר ביניהם, לכאורה, קשר עין. על התמונה, בה נראית התובעת עם חיוך קל על פניה אל מול ישיבתו מעוררת הרחמים של החם נכתב "פטריסיה פקידת קבלה במלון נובה אילת. צריך דמיון פורה כדי לחשוב שאדם בכיסא גלגלים מרמה. פשוט אישה רעה ולא אנושית". ביחס לתמונה זו העיד הנתבע "פגשתי אותה כישצאנו (בתום החופשה – מ.ל) ואז צילמתי אותה, את הסבא, ושמתי את שתי התמונות אחת ליד השניה כדי להראות לאנשים. היא שאלה אותי למה אני מצלם ואמרתי לה כדי להראות לאנשים" (פרוטוקול עמ' 26 ש' 1-3). במענה לשאלה "וזה היה רעיון שלך להצמיד את שתי התמונות? השיב הנתבע בוודאי, איך אני יכול להציג שני אנשים בפוסט?" (שם ש' 8-9).

בשולי הדברים אך לא בשוליותם אני תמה איך לא רעדה היד של הנתבע בהעלותו את תמונת חמו בדרך בה הועלתה ויש בה בחוסר הרגישות שבהעלאת תמונה זו כדי להעיד על מידת הרצון של הנתבע לפגוע בתובעת אפילו בהעלאת תמונה מצערת זו של החם שראוי היה לא להעלותה מלכתחילה.

לטעמי די לי בכך כדי לראות בדברים הכתובים על גבי תמונה שלא שיקפה את המציאות כדי להעיד על כוונה לפגוע בשמה הטוב של התובעת.

בית משפט השלום באילת

ת"א 16-06-42856 ביטון נ' עובדיה

הכוונה נלמדת גם מכך שבכל פרק הזמן ששהו במלון ונהנו (שם ש' 5) לא טרח הנתבע לפנות לאף גורם בצינורות המקובלים בתלונה או בהערה וכך העיד בעדותו **"התשובה שלי היא מאוד פשוטה, ההתייחסות שהייתה של מנהל הקבלה שם הייתה כזו שראיתי שזה מיותר"** (פרוטוקול עמ' 27 ש' 22-23) וכן **"לא ראיתי לנכון לגשת לפנות כי לא רציתי לעשות..."** (כך במקור – מ.ל.). על כן בחר הנתבע בפרסום הכפשת שמה של התובעת שכן **"רציתי להביע מורת רוח ממה שהיה עם האישה הספציפית הזו..."** (שם ש' 33) ועל כן במקום לפנות למנהל הקבלה, מנהל המלון, הנהלת הרשת בחר לערוך את התמונה המשובצת כדי שאנשים יראו.

מבלי להקדים המאוחר יאמר שאת הנתבע לא עניין שיתכן והתובעת – **האישה הספציפית הזו** – נהגה על פי הנהלים, כפי שמצופה ממנה על ידי המלון וכפי שהורה לה מנהלה, נושאים שניתן היה לבדוק על נקלה בזמן שהייה במלון. האמת לא עניינה את הנתבע. הוא רצה לבוא חשבון **"עם האישה הספציפית הזו"**. לא עניין אותו שגם סוכן הנסיעות, זה שהמלון יצר עמו קשר ולא הנתבע, ביקש ממנו להזדהות טלפונית ורק לאחר מכן שלח את הפקס על שינוי השמות למלון (פרוטוקול עמ' 26 ש' 23-25).

בעדותו בהקשר זה לפיה נמנע מפנייה למי מהאחראים של התובעת להתלונן העיד הנתבע: **"אלף לא ידעתי שכזה סיפור יהיה מאיזה פוסט שלדעתי הוא לא מי יודע מה. את השרה מיירי רגב אמרה על מישהי שהיא אישה רעה...זה לא משהו שהתכוונתי לפגוע במישהו"** (פרוטוקול עמ' 27 ש' 30-31) ברי שדברים אחרונים אלו אינם מתיישבים עם המעשה. לו אכן לא רצה לפגוע בנתבעת היה מרים את הכפפה ומתנצל על הפוסט ומסיר אותו. נהפוך הוא. הנתבע סבר שהמלון צריך להתנצל כתנאי להסרת הפוסט. המלון, לא התובעת (פרוטוקול עמ' 27 ש' 34).

כך איני שותף לגימוד הדברים שנכתבו בגנות התובעת משל אלו דברים שבשגרה או זוטי דברים **"איך אזהיר אותם שהאוכל לא טוב"** כטענת הנתבע. כינויה של התובעת **"אישה רעה ולא אנושית"** אינה ביקורת על מסעדה כלשונה של הנתבע **"הלכתי למסעדה ואכלתי משהו לא טוב, איך אזהיר אותם שהאוכל לא טוב"** (פרוטוקול עמ' 28 ש' 9-10). ביני לביני לא ברור לי כלל מי שם את הנתבע להתריע על מחדלים כאלו ואחרים ככלל. הקלות של הפיכת הרשת, כיכר העיר הווירטואלית, למכשיר לבוא חשבון עם מי שנדמה לכותב שלא פעל כמצופה ממנו ומבלי לתת לו הזדמנות להשיב על הדברים טרם פרסומם תוך כדי ידיעה מוצקה שהפרסום, כמו במקרה שלפני אינו משקף הדברים כהווייתם הופך את חופש הביטוי לחופש השיסוי והביזוי ולכך אין לתת את היד.

בית משפט השלום באילת

ת"א 16-06-42856 ביטון נ' עובדיה

מבלי לגרוע באמור, ברור שאין מקום להשוואה בין מסעדה בה מציינים שהאוכל בה לא טוב לבין כינויה של התובעת בלתי אנושית.

הדברים אשר פרסם הנתבע על התובעת אינם ביקורת על איכות שירות. לא מדובר בהבעת דעה. ייחוס תכונות אופי של רוע וחוסר אנושיות אינן הבעת דעה מקל וחומר בהקשר שהובאו על גבי התמונה המשובצת המייצרת אצל הקורא תחושת כבס כלפי אטימות וחוסר אנושיות, לכאורה, של התובעת כלפי החם חסר הישע, ונועדה בכוונת מכוון לפנות לרגשות המיידים של ציבור הגולשים ברשת החברתית, שיראו בתובעת ללא צלם אנוש, כפי שאכן קרה בתגובות (טוקבקים) שהוצגו. חומרת המעשה היא בכך שהנתבע ידע או יכול היה לדעת שהפרסום שפרסם אינו נכון ואינו מדויק, כפי שיובהר להלן בפרק הדן בהגנת הנתבע.

על פי מילון אבניאון המילה אנושי חובקת שני פירושים האחד, **"השייך לתכונת האדם- בעיקר מידת הרחמים והתחשבות בזולת"** והשני, **"שהוא ממין האדם (להבדיל מעולם החיות) ... הוא שייך למין האנושי"**. אין צורך בתובנה יתירה להבין ששלילת ההגדרה ביחס לתובעת הופכת אותה למי שאינה שייכת למשפחת המין האנושי והיא אכזרית, חיתית.

כל זאת למה? משום ששמרה על זכויות הנתבע על פי חוקי המלון (עדות מנהל המלון **"אגב, כל זה כדי להגן על האורח"** - פרוטוקול עמ' 18 ש' 24). משום שהנתבע עצמו לא נהג כמצופה ממנו שעה שידע שהחדרים הוזמנו על ידו על שמו ולא הודיע מראש למלון שאחר ייקח במקומו את החדר ולא נתן הרשאתו לעשות כן. היה על הנתבע לדעת זאת **"דיברתי עם אחי שיתקדם גם ככה הנסיעה ארוכה, אמרתי כל שעה או שעתיים נעצור ונטפל בו. הוא אמר אוקי הם התקדמו בכביש הערבה משהו כמו שעה וחצי - שעתיים לפני אילת פתאום אנו מקבלים טלפון מאחי, הוא אמר שלא נותנים את החדרים, שאלתי מה זאת אומרת, יש 7 חדרים על שם יוסי עובדיה"** (עדות הגב' עובדיה מילאני פרוטוקול עמ' 31 ש' 12-17). דומה שאת כעסו על עצמו שלא השכיל לידע את סוכן הנסיעות בזמן ורשום החדרים על שם הגיס, חמו וחמותו, ועל מנת להסיט הביקורת עליו בחר הנתבע להוציא על התובעת.

הנתבע בחר בפוסט הביקורת על התובעת במקום על המלון. הוא לא בחר להציגה כפקידת קבלה שלא נהגה כשורה אלא בחר, כאמור, להגדירה כאישה רעה ולא אנושית. הלשון הנבחרת היא מכשיר ליצירת תודעה (משה קרוי, **חיים על פי השכל** (1975) עמ' 164). הנתבע היה מודע לכך. בכוונה בחר שלא לפנות להנהלת המלון ועשה כן **"כדי להראות לאנשים..."** כדי **"להביע מורת רוח ממה שהיה עם האישה הספציפית הזו"** וכל זאת על מנת להפעיל לחץ ציבורי במטרה להגיע לתוצאה המבוקשת על ידו פיטורי התובעת **"בבקשה לשתף כך**

בית משפט השלום באילת

ת"א 16-06-42856 ביטון נ' עובדיה

שפטריסה לא תתקל במקרים אלו אסור שאחת כזו תעבוד בקבלת קהל". לא בכדי כתב כך. לעומת קביעתו הנחרצת של הנתבע מנהל המלון העיד אחרת.

בחירת המילים לא הייתה אקראית שהרי "מילים אינן מורות באופן ניטראלי על דברים בעולם. בני אדם עושים זאת באמצעות מילים..." (נועם חומסקי איזה מין יצורים אנחנו (2020) פרופ' עידן לנדאו, הקדמה למהדורה העברית (עמ' 17); יובל אזני תורת הסבירות במשפט (2012) עמ' 375).

בשנת 1923 בספרו אני ואתה יצר הפילוסוף מרטין בובר את ההבחנה בין התייחסות לזולת כאל אובייקט ("זה") ("הזו" במקרה שלפני) לבין ראיית הזולת כעולם שלם הקיים בפני עצמו בלא תלות באחר ("האתה") "כשם שניגון אינו עשוי מסכום צליליו בלבד, ושירה מסכום תיבותיה, ופסל מסכום קוויו – אדם צריך לקרוע ולגזור כדי להפוך מכלול לפרטים – כך האדם שאני אומר לו 'אתה'. אני יכול להעלות מתוכו את גון שערו או את גון דיבורו או את גון טובו, ומוטל עלי לשוב ולעשות כן; אך אין הוא עוד 'אתה'" (אמנון טולדנו מגבריות לחירות (2019) עמ' 151)

השילוב בין התמונה לתוכן השילוב בין צורה לתוכן באופן 'הצגת הסיפור' תוך יצירת הטיות מובנות בדברים היא המקימה לדעתי את לשון הרע. מהשילוב של המילים "אישה רעה ולא אנושית" שנכתבו על גבי התמונה שאינה מציאות אלא מציאות וירטואלית שנועדה לתת תימוכין למילים הקשות בתמונה האמורה.

גם ניתוח הטקסט של הפוסט עצמו מביא למסקנה שמדובר בפרסום פוגעני המהווה לשון הרע ולא 'ביקורת על מסעדה'.

גם כאן תוך שימוש בסטריאוטיפ של הצורך באישה כנועה, רחמנית ואוהבת לפנינו אישה שלא מתקיימים בה יסודות אלו. לא בפקידה נותנת שירות אשר לא פעלה כמתבקש ממנה במסגרת תפקידה, להבנת הנתבע, אלא אישה – "עד כמה אישה יכולה להיות חסרת רגשות... מהיכן השנאה לאנשים." יש לדחות מיני וביה פטרונות שוביניסטית זו שבהפיכת התלונה, גם אם תהייה מוצדקת, למגדר של התובעת וחמור מכך להעדרן של התכונות המצופות מאותו מגדר להבנתו של הנתבע.

לא זה המקום לנתח בהרחבה יתרה מכך, את הדיבור על פמיניזם ומשמעותו. חלקי אינו עם

בית משפט השלום באילת

ת"א 42856-06-16 ביטון נ' עובדיה

אלה הסוברים שכלל הנשים חולקות מאפיינים המבחינים אותן מהגברים (אל מול האישה האטומה רגשית הגיע הפקיד המכיל בעל הרגישות לחסרי הישע שאפילו הוא גילה רגישות). נהפוך הוא. אני סבור שהזהות הנשית האחידה, כעולה מהפוסט אם כי במרומז, משקפת התייחסות חלקית ובלתי ראויה לציבור הנשים.

מבלי להקדים המאוחר מצאתי להדגיש שגם התיאור העובדתי המובא במלל של הפוסט (בנוסף לתמונה המשובצת) בבחירת התיאור הקשור לפקיד, הגבר, שהחליף את האישה חסרת הרגשות שתגובתו הייתה שונה ומכילה, אינו מדויק לשון המעטה. על כך בהמשך. לאור המובא והמקובץ עד כה אני קובע שיש בפרסומים האמורים לשון הרע.

האם מדובר בפרסומים?

28. לאור הגדרת 'פרסום' בחוק ברי שה'פוסט' אותו פרסום במרשתת עונה להגדרת פרסום על פי סעיף 2 (ב) (1) לחוק.

לצורך גיבוש העוולה של לשון הרע יש חובה שלשון הרע פורסמה לאמור היא חייבת "...לשאת ביטוי חיצוני היוצא מהנתבע..." (אורי שנהר דיני לשון הרע (1997), להלן: שנהר) ויכול שיהיה כל מעשה של העברת מסר. כך, "פרסום, העשוי להוות עוולה או עבירה לפי החוק, חייב להיעשות לפחות לאדם אחד (בעוולה)..." (שנהר עמ' 87). עוד נקבע שאין חובה שהפרסום יגיע בפועל לאדם נוסף לבד מהנפגע "...אם עשוי היה, לפי הנסיבות, להגיע לאדם זולת הנפגע". לפיכך נקבע שניתן להטיל אחריות מכוח החוק על פרסום בכתב, "...גם כאשר הכתב לא הגיע לידיעת אדם כלשהו זולת הנפגע" (שנהר, עמ' 90; ע"א 740/86 יגאל תומרקין נ' אליקים העצני פ"ד מג(2) 333 (30/7/1989)).

29. הנה כי כן מדובר בפרסום העונה לדרישת החוק.

האם מדובר בפרסום מותר מכוח סעיף 13 לחוק:

30. לאור האמור לעיל אין מחלוקת שהפרסום מושא פסק דין זה אינו נופל לגדרם של פרסומים מותרים על פי סעיף 13 לחוק.

בית משפט השלום באילת

ת"א 16-06-42856 ביטון נ' עובדיה

האם מדובר בפרסום של הנתבע:

31. לאור הודאתו של הנתבע בפרסום אין מקום להרחיב בסוגיה זו – הפרסום בוצע על ידי הנתבע.

הגנתו של הנתבע:

32. ההגנה מכוח סעיף 14 שנוסחו הובא לעיל דורשת אם כן שני יסודות מצטברים: היסוד האחד, שהפרסום מושא הדיון היה אמת והיסוד השני שיהיה עניין ציבורי בפרסום (עניין אילנה דיין הנ"ל ס' 10 לפסק דינו של כב' השופט ריבלין).

פרסום אמת- האמנם?

33. על אתר יאמר שלא נטען לטעון אמת דיברתי על תמונה משובצת שהיא פרי יצירתו של הנתבע. הנתבע יצר מציאות אחרת בה לכאורה החם יושב מול התובעת בכיסא גלגלים. באיזו אמת מדובר? אני דוחה את הטענה של הנתבע שמה שרצה לעשות היה להציג שני אנשים בפוסט וזו הדרך (פרוטוקול עמ' 26 ש' 9). ברי שניתן היה להעלות שתי תמונות, מבלי להיכנס לדרך השגת תמונתה של התובעת והטענה בדבר הפגיעה בפרטיותה. אלו מושכלות יסוד אך עולות גם מהסברו של הנתבע עצמו: אם ניתן להעלות תמונה אחת ניתן להעלות שתיים, זולת אם הכוונה, כמו במקרה שלפני להעביר מסר הפוך ומיוצר מלאכותית. די באמור כדי לשלול הטענה לאמת דיברתי.

כנגד קביעה זו לא יכולה להישמע טענה מצד הנתבע שכן לו טענתו היא שלא ניתן היה להעלות שתי תמונות נפרדות, תוך ההסתייגות האמורה, אלא בדרך שנהג היה עליו להביא מומחה מטעמו לאשש טענה זו.

ברם, גם אם אדלג על כך, הגם שאין בדעתי להתעלם מהחומרה שבייצור תמונה לא אמיתית, מגמתית המקבלת עוצמה יתרה עשרות מונים בהוספת הכיתוב, הנתבע לא היה במלון כלל בעת ההתרחשויות וממילא כל שיכול הוא לטעון שפרסום הפוסט והמיוחס לתובעת שמע מגיסו שנכח במלון. אולם גם בכך אין ממש.

בפוסט נכתב "...חמי אחרי אירוע מוחי הגיע לפננו בשעתיים עם אשתו להתארח במלון נובה אילת. וזה אחרי 4 שעות נסיעה. בהגעתם נגשו לקבלה ... " לתיאור זה אין זכר בעדותו של הגיס בבית המשפט. בעדותו בחקירה ראשית העיד הגיס " ...הגעתי לפתח המלון, לקחתי את הילד איתי ביד ואמרתי תתארגני עם האוטו בפתח המלון, אני אקח את החדר ... נכנס...אימי נכנסה ושאלה מה קורה אמרתי לה תהיי עם אבא בפתח המלון באוטו... הכנסתי את אבא שלי ללובי, צריך לעבור דרך הדלפק ולרדת בירידה ואתה בלובי. ... זה כל מה שאני הייתי מעורב" (פרוטוקול עמ' 28 ש' 24-36).

בית משפט השלום באילת

ת"א 42856-06-16 ביטון נ' עובדיה

הנה כי כן. אין כל זכר לתיאור בפוסט ממנו עולה שהגיס ניגש עם החם לדלפק הקבלה לקבל חדר וכעולה מתיאור זה שחרף המראה של חסר הישע עמדה התובעת בסירובה. תיאור מעצים זה אינו אמת ואינו יכול לעמוד בקביעה של אמת דיברתי.

זאת, ועוד. כעולה מהדברים של הגיס בעדותו ברי לכל בר בי רב שאין ממש בטענה הפוגענית בפוסט ש"אני תמוה אך (כך במקור-מ.ל) פקידת קבלה יכולה לחשוב שאדם אחר ארוע מוחי ובכסא גלגלים מגיע לאילת והוא זה שירמה אותה": התובעת לא ראתה את החם, לא יכולה הייתה לדעת שעבר אירוע מוחי ולא שהוא זקוק לטיפול כלשהו- דבר מכל האמור לא נאמר לה, לא הוצג לה ולא התבקש ממנה.

בהקשר זה התובעת נשאלה בחקירה נגדית בשאלה שניסוחה לא ראוי לטעמי. השאלה אינה ראויה בשני מובנים האחד שאינה מתייחסת למציאות כתיאורה על פי דברי הגיס עצמו, כפי שיובא להלן, ובכך יצרה מציאות וירטואלית המניחה הנחות יסוד עובדתיות לכאורה שאין בהן ממש והשני, לשונה ודרך הצגת השאלה. חקירה נגדית שתי מטרות לה. האחת להעלות מפי העד עובדות שלא סיפר עליהן בעדותו הראשית בחקירה ראשית שעשויות לתמוך בגרסת החוקר. המטרה השנייה לערער את העדות שנמסרה בחקירה ראשית. שתי מטרות: אלו אינן מוצאות ביטויין בשאלה זו ולו מן הטעם שהעובדות שונות על פי עדותו של הגיס עצמו. "...נוצר לעיתים קרובות הרושם שעורכי דין מעמידים את הצד שכנגד בחזקת שקרנים ונוהגים כאילו על העדים היה עומס ההוכחה שהם דוברי אמת. הסיבה לכך היא, שאותה ה'אמת' שעורך הדין מייצג לפני בית המשפט (שהיא טענת לקוחו) אינה עולה מסתמא בקנה אחד עם ה'אמת' אשר העד יריבו מתיימר להעיד עליה; ... (חיים כהן המשפט (1995) 406). כך נשאלה התובעת:

"ש. אין לך הנחיית משטרה או מלונאות לא להכניס אדם סיעודי בן 84 אחרי נסיעה של 3 שעות".

על כך השיבה התובעת:

"אני יכולה להכניס אותו ללובי אם הוא רוצה לשתות משהו או להחליף חיתול היינו משתדלים לתת לו בינתיים חדר חלופי, אבל לא הגיע אליי שום נכה ושום בן אדם

המשיך הפרקליט והקשה "ש. הם אומרים שבדיוק זה מה שאמרו לך, שיש נכה, הוא גם הכניס אותו לידך..." השיבה התובעת

"ת. ממש לא. ש. הם ביקשו להכניס אותו... ת. אז ממש ממש לא. אני לא משקרת. יש צילומים במלון ואני מקווה שיהיה אפשר לראות שהבן אדם הזה בא אלי ולא דיבר על שום אדם נכה איתי, באותה תקופה שעבדתי משעה 07:00 ובשלוש הלכתי הביתה. לא היה שום נכה לידי". (פרוטוקול עמ' 8 ש' ש' 29-22).

בית משפט השלום באילת

ת"א 42856-06-16 ביטון נ' עובדיה

אכן התובעת לא משקרת. בעדותו בחקירה נגדית השיב הגיס:

"ש. האם ביקשת מפטריסיה במהלך השיחה לדאוג לאביך למקום פרטי למתן תרופות, או שהתעקשת על חדר?

ת. חדר ביקשתי חדר.

ש. האם ביקשת חדר זמני ארעי?

ת. לא לא.

ש. אבל אתה מספר פה לפי הגרסה שלך, אביך שהיה סיעודי היה זקוק לטיפול ת. כמובן, עשיתי את זה בלובי ... " (פרוטוקול עמ' 30 ש' 29 עד עמ' 31 ש' 1)

על תשובותיו של הגיס יש להוסיף את עדותו שניתנה בחקירה ראשית והובאה אף לעיל " ...הגעתי לפתח המלון, לקחתי את הילד איתי ביד ואמרתי תתארגני עם האוטו בפתח המלון, אני אקח את החדר ... נכנס ... אימי נכנסה ושאלה מה קורה אמרתי לה תהיי עם אבא בפח המלון באוטו ... הכנסתי את אבא שלי ללובי, צריך לעבור דרך הדלפק ולרדת בירידה ואתה בלובי. ... זה כל מה שאני הייתי מעורב (פרוטוקול עמ' 28 ש' 24-36).

הנה כי כן הגיס עצמו גם בחקירה ראשית בה יכול היה להעיד כל שעל ליבו אישר גם בחקירה נגדית שלא ביקש חדר להתארגנות לָחֵם, לא התריע שמדובר באביו הנכה חסר הישע הזקוק לטיפול כפי שניסה הנתבע להציג הן בפוסט והן בחקירה הנגדית, כאמור לעיל. אם כן הכיצד ההין הנתבע לכתוב את שכתב למרות שידע או היה עליו לדעת שאינו כותב אמת.

לא נעלם מעיני שהנתבע טען בעדותו הראשית שהוא אמר לתובעת שחמו סיעודי (פרוטוקול עמ' 24 ש' 4-5) אלא שעדותו זו לא נתמכת בעדות רעייתו שהייתה עמו באוטו בזמן השיחה הנטענת עם התובעת. כך העידה בהקשר הרעיה הגב' מלאני עובדיה:

"זו הייתה שיחה באוטו אז גם אני דיברתי וגם בעלי. אני שאלתי מה ז"א, יש 7 חדרים. הוא אומר שלא נותנים את החדרים, בעלי נכנס לשיחה ואמר לו לא יכול להיות, תן לי לדבר איתה עם מי שנמצא שם, אז הוא דיבר עם פטריסיה, עם הפקידה, התנהלה שיחה, הוא אמר לה יש לי 7 חדרים ואין בעיה, אם יש בעיה אני אתן לך את הפרטים שלי, תעודת זהות, הכל, כל מה שצריך. פתאום בלהט השיחה היא התעקשה לא לתת את החדר והוא ... השיחה מצידה היא הרימה את הטונים ואמרה אני לא אתן את החדר, ... אני ישר התעצבנתי ואמרתי למה שלא תיתן את החדר, הוא סיעודי, שתביא את המנהל, הוא אמר לה תביאי את המנהל, היא לא רצתה להעביר את המנהל וממש התעקשה לא לתת את החדר." (פרוטוקול עמ' 31 ש' 17-24).

בית משפט השלום באילת

ת"א 16-06-42856 ביטון נ' עובדיה

הדברים מדברים בעד עצמם.

במקורותינו מצאנו דברים מפי הרב הירש לייב מאולק לפיהם "אין אליהו הנביא בא...אלא לרחק המקורבין... ולקרב המרוחקין... מהו "מרוחקים"? – אלו אותיות אמת המרוחקות זו מזו. ומהו "המקורבים"? – אלו אותיות שקר המקורבות זו לזו" (שמחה רז, פתגמי חסידים (עמ' 37)).

חוסר הדיוק בפוסט, שנועד להשיג את מטרת ההכפשה לא עצר כאן.

נכתב על ידי הנתבע ש"פקיד קבלה ששמו אוריה דויד קיבל אותנו ותגובתו לשמחתי הייתה שונה והוא מייד דאג שחמי יקבל ראשית חדר ולאחר מכן טיפל בכל הניירת והביורוקרטיה" גרסתו של אותו פקיד מר מרקוס אוריה דוד הייתה שונה. בעדות בחקירה ראשית העיד מר מרקוס :

"ש. אבקש שתספר לבית המשפט מה היה חלקך באירוע ומה ידוע לך? ת. אני הגעתי למשמרת שלי בשעה 15:00, האורחים הגיעו כ 20 דקות לפני שאני הגעתי למשמרת, הם התבקשו לשנות את שמות ההזמנה שלהם הם ביצעו את ההזמנה דרך הסוכן שמוליק רובין, לאחר שעה הגיע השינוי, אני הכנסתי למחלקת הזמנות לראות שהשינוי אכן הגיע אלינו דרך הסוכן וברגע שהגיע, שמות האורחים על ההזמנה שונו ואז עשינו צ'ק אין. צילמנו תעודת זהות. החתמנו על כרטיס רישום והמתנו שהחדר יהיה מוכן."

בחקירתו הנגדית העיד מר מרקוס :

- "ש. תוך כמה זמן מרגע שנכנסת למשמרת הבעיה נפתרה?
ת. השינוי הגיע תוך שעה בערך ועשינו את הצ'ק אין.
ש. בזמן הזה עד שעה שזה הסתדר סיפקת איזה שהוא חדר חלופי?
ת. לא. בזמן הזה המשכתי לעשות צ'ק אין לאורחים אחרים שחיכו בתור.
ש. אתה התקשרת או עזרת להתקשר לסוכן רובין?
ת. אני כנסתי למחלקת הזמנות כדי לוודא שהשינוי באמת הגיע, לא פעם ולא פעמים.
ש. התקשר לסוכן?
ת. אני לא התקשרתי לסוכן.
ש. רק בדקת במחלקת הזמנות?
ת. כן.
ש. הם דיברו עם הסוכן?
ת. לא. הסוכן דיבר איתם ושלח להם פקס עם השינוי שמות.

בית משפט השלום באילת

ת"א 16-06-42856 ביטון נ' עובדיה

- ש. הנתבע טוען שהיחס שלך אליו ולכל האנשים שהיו איתו היה יחס טוב ואדיב, וגם מאוד יעיל, הוא אומר שאתה באמת השתדלת לעזור כמיטב יכולתך זה נכון?
- ת. אני תמיד משתדל לעשות את הכי טוב והכל כדי שהאורחים יהיו מרוצים גם אם זה אומר להתאמץ טיפה מעבר.
- ש. זאת בדיוק הטענה של הנתבע נגד התובעת שהיא קודמתך במשמרת פטריסיה בטענה שהיא לא רצתה להתאמץ או לטפל אבל אתה לא יודע מה היה במשרת שלה נכון?
- ת. אני יודע שהעבירו לי את מה שהיו צריכים להעביר לי, היא מילאה אחר הוראות של מנהל הקבלה. " (פרוטוקול עמ' 22-23).

טרחתי בהבאת מלוא עדותו של מר מרקוס שכן היא מעידה בוודאות על אי הדיוק, לשון המעטה, שבדברים שבפוסט. יודגש שחרף מלכודת הדבש של המחמאה בשאלה בה ניסה הנתבע לאבחן בין התובעת לבין מר מרקוס, חרף העובדה שהעיד על עצמו כמי משתדל לעשות הטוב ביותר קבע מפורשות והעיד, למעשה, שלא נפל פגם בהתנהלותה של התובעת.

במהלך עדותו טען הנתבע במענה לשאלה שכביכול דברים אלו הוכתבו למר מרקוס (פרוטוקול עמ' 27 ש' 6) (הגם שאינו עובד במלון מזה שנתיים –ש' 10) אלא שגם מדבריו של הנתבע עצמו עולה שהתיאור המובא בפוסט אינו נכון. מעדותו שלו עולה שמתן החדר האחד ניתן לו לאחר שעמד על זכותו לעשות כן והתריס בפני אנשי המלון "אנו קיבלנו חדר אחד מיד כשהגענו. גם ההגיון שלכם אומר שזה נכון. רשום יוסי עובדיה, אני יוסי עובדיה, אתה חייב לתת לי חדר נכון? אם רשום יוסי עובדיה את חייבת לתת לי חדר (פונה לאנשי המלון – נו תעירו עכשיו), זה מה שהיה" (פרוטוקול עמ' 27 ש' 17-20).

גם אם אקבל את עדותו של הנתבע ואעדיף אותה על זו של מר מרקוס, הגם שאין בדעתי לעשות כן בשל חוסר האמינות שבהתנהלותו של הנתבע הרי שהחדר אותו קיבל לטענתו "מיד" היה חדר אחד מתוך השבעה והתאפשר רק בשל שהייתו שלו במלון ולא מי מטעמו – מצב אותו הסבירה התובעת. על כן לא מדובר בגישה שונה של מר מרקוס אלא בקיום נהלי המלון כפי שהייתה נוהגת התובעת לו נכח הנתבע במלון ולא שלח שליח במקומו, מבלי לדאוג מראש כפי שאמור היה לנהוג ולא נהג.

חמור בעיניי שבסיכומיו שב הנתבע על טענתו שמר מרקוס נהג אחר מהתובעת (ס' 6 לסיכומי הנתבע) הגם שמר מרקוס העיד הפוך והראיתי לעיל שעדותו של מר מרקוס, הנטול כל עניין אישי, עדיפה בעיני על זו של הנתבע המגמתי בעדותו מטבע הדברים וכמובא לעיל בשים לב לדבריו שלו.

בית משפט השלום באילת

ת"א 42856-06-16 ביטון נ' עובדיה

מדובר בנתבע אשר בקי ברזי הזמנת חדרים. הגם שהתחמק ממתן תשובה ישירה לשאלה שהופנתה אליו "ש. אמרת שאתה נוהג לבקר בבתי מלון, האם זה נכון שבמועד הכניסה אתה מזדהה ורק אז מקבל את החדר מהניסיון שלך?" השיב הנתבע "אני מזמין לעובדים שלי חדרים בחו"ל ובכל מקום והם מגיעים לשם ומקבלים את החדר" (פרוטוקול עמ' 25 ש' 26-30). איני מקבל הסברו של הנתבע שכן זה ידע במפורש שלא ניתן לרשום 4 חדרים על שמו "... מה שהחלטתי זה לא לבטל 4 חדרים והתקשרתי לסוכן וביקשתי לרשום אותם על שמי 3 חדרים עם שמות ו 4 חדרים הוא רשם על שם יוסי עובדיה..." (פרוטוקול עמ' 23 ש' 26-27). אם בכך לא די חרף ידיעתו האמורה הנתבע לא יידע המלון באמצעות סוכן הנסיעות על החם המגיע לפניו ולא ביקש לתת לו חדר הגם שבקיא הוא, כאמור, ברזי הזמנת חדרים (פרוטוקול עמ' 25 ש' 31-32) והיה עליו לדעת שאין הדבר אפשרי כך סתם.

34. זה המקום להדגיש שוב שלנתבע, מפרסם הפוסט לא היה כל מידע מזמן אמת על שהתרחש במלון שלא היה בו בעת האירוע, לא פגש בתובעת (פרוטוקול עמ' 25 ש' 36 עד עמ' 26 ש' 1) וידיעותיו על 'האירוע' הגיעו לאזניו מפי גיסו, שנתן פרשנות למה שקרה ובעיקר למה שלא עשה את מה שנטען בפוסט שעשה וחרף זאת התובעת לא נעתרה לו.

35. זה המקום להדגיש ששני עדים מהותיים לא הובאו לעדות. אשת החם אשר הגיעה עם הגיס והחם למלון ולעדותה חשיבות רבה לתיאור הקורות במלון. כך העד הנתבע בעצמו: "...חבל שהסתבת לא פה, היא הייתה אומרת לך שהיא רצה לחדר שקיבלנו" – פרוטוקול עמ' 27 ש' 1-2) כך גם סוכן הנסיעות-מי שהחדרים במלון הוזמנו ממנו ובאמצעותו- ועדותו בעלת משמעות רבה ביותר להבנת הסוגיה שלפני. טרם הכריז בא כוח הנתבע אלו עדי טען "זה סוכן הנסיעות, הוא לא משתף איתנו פעולה. אנו יכולים לוותר עליו". הדיבור לא משתף איתנו פעולה מעלה סימני שאלה והאמירה עודנה "הוא לא משתף איתנו פעולה בהגעה לאילת, הוא בחולון. אנחנו נוותר עליו." איני מכיר אי שיתוף פעולה בהגעה לבית המשפט גם אם הוא באילת. לו הייתה מוגשת בקשה על ידי הנתבע להתייצבותו לדיון חרף אי שיתוף פעולה מצדו היה ניתן צו להגעתו של סוכן הנסיעות לדיון, מקל וחומר שמלכתחילה התבקשה הגעתו. אלא שהנתבע ויתר על עדותו של סוכן הנסיעות כנראה לא בכדי. הוויתור עליו מתמיה לאור דברי הנתבע בחקירה ראשית "בשלב מסוים לצערי מישהו במשפחה בצד השני קיבל אירוע... וביטל 4 חדרים והיינו צריכים לבטל 4 חדרים. לאור הנסיבות מה שהחלטתי זה לא לבטל 4 חדרים והתקשרתי לסוכן וביקשתי לרשום אותם על שמי 3 חדרים עם שמות ו 4 חדרים הוא רשם על שם יוסי עובדיה, הוא הסביר לי שלא משנה מי יגיע שיגיד יוסי עובדיה ויזדהה ולא תהיה בעיה" (פרוטוקול עמ' 23 ש' 25-28) אי הגעתם

בית משפט השלום באילת

ת"א 42856-06-16 ביטון נ' עובדיה

של שני עדים אלו מוסיפה לחוסר יכולתו של הנתבע לבסס הגנתו אמת דיברתי. הנתבע רשאי לנהל הגנתו כהגנתו. לעניין זה נקבע:

"... יש והדרך שבה מנהל בעל דין את עניינו בבית המשפט הנה בעלת משמעות ראייתית כאילו הייתה זו ראייה נסיבתית. כך ניתן להעניק משמעות ראייתית: לאי הבאת ראיה, לאי השמעת עד, לאי הצגת שאלות לעד..." (ראו: יעקב קדמי על הראיות (חלק שלישי) (1999) (להלן: קדמי) בעמ' 1391).

ממשיך קדמי וקובע "... הימנעות מהבאת ראיה - במשמעות הרחבה של המושג כמוסבר לעיל - מקימה למעשה לחובתו של הנמנע חזקה שבעובדה, הנעוצה בהגיון ובניסיון החיים לפיה דין ההימנעות ודין הודאה בכך שאילו הובאה אותה ראיה הייתה פועלת לחובת הנמנע. בדרך זו ניתן למעשה משקל ראייתי לראיה שלא הובאה" (ראו: שם וכן ה"ש 192).

עוד נקבע בע"א 240/77 "... על הכלל שאי הבאתו של עד רלבנטי יוצרת הנחה לרעת הצד שאמור היה להזמין עמד בית משפט נכבד זה בע"פ 112/52 ... ובע"א 373/54..." (קדמי עמ' 1393).

בעניין אי הבאת עד לעדות נשוב ונזכיר כי בהתאם להלכה הפסוקה "אי הבאת עד רלוונטי מעוררת, מדרך הטבע, את החשד, כי יש דברים בגו וכי בעל הדין, שנמנע מהבאתו, חושש מעדותו מחשיפתו לחקירה שכנגד ... אי העדת עד רלוונטי יוצרת הנחה לרעת הצד שאמור היה להזמין..." (ראו: ע"א 641/87 קלוגר נ' החברה הישראלית לטרקטורים וציון בע"מ, פ"ד מד(1) 239 (8/1/1990)).

לעניין אי הבאת עד לעדות נפסק - "כלל הנקוט בידי בית המשפט מימים ימימה שמעמידים בעל דין בחזקתו שלא ימנע מבית המשפט ראיה שהיא לטובתו, ואם נמנע מהבאת ראיה רלבנטית שהיא בהישג ידו ואין לו לכך הסבר סביר - ניתן להסיק שאילו הובאה הראיה הייתה פועלת נגדו" (ראו: ע"א 55/89 קופל (נהיגה עצמית) בע"מ נ' טלקאר חברה בע"מ, פ"ד מד(4) 59 (14/11/1990)).

מצאתי להדגיש לאור הקו המנחה את הנתבע בסיכומיו שלטענתו מדובר בביקורת על מצרף/שירות, אולם לא היא. מדובר בהערכת אופי של התובעת תוך התעלמות בכוונה מהביקורת, הנתענת ולו לכאורה, על השירות - הוא בית המלון. הנתבע לא מותח ביקורת על אי שינוי השמות, נהלי המלון המביאים למצב זה, התעלמות ההנהלה (הכיצד תדע הרי הנתבע ומי ממשפחתו לא פנו אליה טרם פרסום הפוסט המכפיש). אני דוחה את הנתען בסעיף 10 לסיכומי הנתבע שכביכול ערך את הבדיקה המינימאלית הנדרשת על פי החוק. לא מיני ולא מקצתי. הוא בחר שלא לבדוק, לא שאל, לא ברר ולא נתן לנתונים לבלבלו עם העובדות שטווה בראשו - עובדות שאין להן בסיס כלשהו בעדות הגיס שהובאה לעיל בה

בית משפט השלום באילת

ת"א 16-06-42856 ביטון נ' עובדיה

העיד מפורשות שלא היה עם החם מול התובעת, לא ביקש חדר זמני, לא הודיע לה על מצבו. הכיצד אמורה התובעת לדעת שהחם עבר אירוע מוחי? הכיצד היא צריכה לדעת שהוא עם טיטול?

37. בשים לב לאמור אני איני מקבל את גרסתו של הנתבע ולא מצאתי שבהגנת הנתבע יש את היסוד הראשון לביסוס הגנתו.

עניין ציבורי בפרסום- האמנם?

38. הפרסום אינו עומד גם ביסוד השני הנדרש להגנת הנתבע. ראש וראשון משעה שמדובר בתנאים מצטברים הרי שלאור קביעתי אין מקום לדון בשאלה זו. יחד עם זאת יבחן גם היבט זה למשמעות העניין הציבורי בפרסום.

יודגש שמשעה שהפרסום אינו פרסום אמת הרי שאינו יכול להיות בעל משמעות שיש לו אינטרס למען הציבור-שיהיה עניין ציבורי בפרסום.

39. יסוד שני זה לא מתקיים גם לו היה עולה שמדובר בפרסום אמת. כל כך למה? הנתבע לא כתב הפוסט על המלון, על איכות השירות, על התנהלות פקידת קבלה באופן שלא מצופה ממנה, על יחס לא נאות של המלון, אלא התמקד ברמיסת התובעת והצגתה כלא אנושית. ומה לו לציבור ללמוד על אופייה של התובעת כפי שהנתבע החליט לתארו? כיצד הידיעה שלכאורה התובעת היא אישה רעה יכולה לשרת את הציבור ברמה שיעניין אותו. אי הרלבנטיות נובע מכך שדווקא נושאים שכן היו אולי מעניינים את הציבור הם למשל שמנהל הקבלה סרב לצאת לדבר עם הגיס, שמנהל המלון ו/או מי מטעמו לא ביקש להתנצל על עוגמת הנפש, שלא הוצע פיצוי, אבל אופייה ותכונותיה של התובעת בעיניו של הנתבע שאינו מדייק, לשון המעטה, יש לו עניין ציבורי?

עניין ציבורי על דרך 'רצח אופי' אינו מתקבל על דעתי מקל וחומר שאין למפרסם כל מידע על שהתרחש מצד אחד והוא התעלם ממחדליו של הגיס להציג הדברים לפני התובעת פקידת הקבלה כדי שתוכל לסייע לו מצד שני. דומה שהפוסט בנוסף לאמור לעיל מהווה גם סוג של ניקוי הגיס מהמחדל בטיפול באביו אל מול התובעת בציון דבר פשוט ביחס למצבו של האב ובקשה למקום בו יוכל לטפל באביו – מה שהיה נענה ברצון. משלא עשה כן הגיס מה לו לנתבע להלין בדברים כה קשים על התובעת.

זה המקום להפנות זרקור לעדותו של מנהל הקבלה שהעיד בחקירה ראשית:

בית משפט השלום באילת

ת"א 42856-06-16 ביטון נ' עובדיה

"אני מנהל הקבלה במלון, פטריסיה פנתה אלי בסביבות השעה 14:00 שיש אורחים צריכים להגיע ויש להם שינוי שמות בהזמנה. נתתי הוראה חד משמעית שאני לא יכול לשנות שמות בלי הוראה של הסוכן נסיעות. ביקשתי ממנה להודיע להם להתקשר לסוכן הנסיעות לשנות את השמות והם יקבלו את כל הטיפול כמו כל אורח ואורח. אסור לי לשנות שמות בשום פנים ואופן ללא אישור סוכן. פטריסיה בעסק הזה אין לה שום החלטה, כל ההוראות היא קיבלה ממני. היא פעלה על פי ההחלטות שלי. אין לי שיקול דעת לעשות שינוי שם." (פרוטוקול עמ' 21 ש' 18-23).

ובמענה לשאלה בחקירה הנגדית:

ש. אבל היא לא פנתה אליך וביקשה לדבר איתם?
ת. לא. היא פנתה אלי ואמרה לי שרוצים לשנות את השמות ואני ביקשתי ממנה לומר להם להתקשר לסוכן לשנות את השמות ויגיעו למלון והכל יהיה תקין. אנחנו במלון לא יכולים לשנות שמות." (פרוטוקול עמ' 22 ש' 4-6).

לו היה הנתבע פונה בזמן שהותו במלון על מנת לברר את מה שהיה שגוי בהתנהלותה, לכאורה, היה מבין שהתובעת נהגה כפי שנדרש ממנה על ידי מנהלה ולא היה פונה להכפשתה על לא עוול בכפה גם מהיבט זה. מי שיש לו עניין להזהיר את הציבור כהסברו של הנתבע מברר עם הגורמים המוסמכים. אין רלבנטיות להזהרת הציבור בדבר תכונות אופי של עובד המקום מקל וחומר שלא בדק עם הגורמים הרלוונטיים. דברים דומים עולים גם מעדותו של מנהל המלון.

"תלוי באיזה צורה הוא פונה, אם זה בן אדם שנמצא במלון באותו רגע ובא להתלונן על משהו אז זה מטופל על ידי מנהלת יחסי ציבור במקום, ואם זה משהו שקורה לאחר עזיבת האורח אז או בצורה טלפונית אם פונה טלפונית או במכתב. ... אני מעריך שהלקוח גם לא התקשר אלינו לברר משהו לפני שהעלה את הפוסט כדי לראות מה אפשר לעשות, אבל נעשתה פנייה ללקוח בשנית שאנו מבקשים ממנו קודם כל להסיר את הפוסט הפוגעני שלא קשור בכלל לגב' שעליה פורסם הפוסט. נגיד שאם זה היה מתפרסם עליי הייתי מקבל את זה יותר בשוויון נפש כאחראי במערכת, אבל מכון שמדובר במשהו מאוד מאוד חריג שקרה אצלנו שפגע מאוד קשה בעובדת שלי, ברמה האישית, ואני לא נכנס כרגע לרמה המקצועית כי זה פחות חשוב, אז נעשתה פנייה לאורח קודם כל להסיר את הפוסט. אגב, הפוסט עד היום קיים. מכון שנתקלנו בתגובה שהיא באופן גורף אין מה לדבר, קיבלנו תגובה בכתב, כל העניין היה נגמר אם הוא היה מסיר את הפוסט, אני לא יודע אם הייתי מתעקש על

בית משפט השלום באילת

ת"א 42856-06-16 ביטון נ' עובדיה

התנצלות. מעולם, 17 שנים אני במלון, מעולם לא נתקלתי במקרה כזה. (דברי מנהל המלון פרוטוקול עמ' 15 ש' 21 עד עמ' 16 ש' 6).

לבד מהאמור עד כה שלא אינטרס ציבורי או עניין ציבורי הנחו הנתבע בפרסום הפוסט אלא הרצון להביא לפיטורי התובעת (הזה הוא העניין הציבורי כאשר היא פעלה על פי הנחיית מנהלה? מדוע לא לקרוא, למשל, לפיטורי מנהל הקבלה) את הנתבע שהי חדור לפרסום הפוסט לא ניתן היה לבלבל עם נתוני אמת את העובדות שהגה במוחו. חיזוק לכך עלה מעדותה של רעייתו "בעלי הוא...מרוב שהוא כעס; ... אנו נתקלנו בהתייחסות משפילה מצד ההנהלה. אף אחד לא אמר התנצלות, מילה. ...; תראה, אנו הרגשנו חרא, אני אגיד לך את האמת, הרגשנו לא טוב שהיינו חייבים באיזושהי צורה, כי אף אחד לא פנה אלינו...; רציתי לדבר עם המנהל, כשבאתי אמרתי עכשיו אני רוצה לדבר עם המנהל. אם הייתה איזושהי התייחסות, מילה טובה, כמו שהוא פרסם את כל הסיפור מסביב מה שקרה, אם הייתה לפני כן מילה טובה, כמו שהוא כזה (פורשת ידיים לצדדים) הוא גם יכול להיות גם כזה (מראה הצמדה של שתי אצבעות) חיים ומוות בידי הלשון. הוא התייחס כמו זבל. ...; זה לא נקמה, זו הבעה של תחושות שהיו לי בפנים, כי לא הייתה שום התייחסות... (פרוטוקול עמ' 32) הכיצד כל זה קשור לפוסט?

ויתמה השואל איך כל זה, שאולי יש לו עניין ציבורי באשר להתייחסות המלון, לו ממש בטענות הנתבע ובני משפחתו תוך התעלמות ממחדליהם, קשור לפוסט הנורא שכנגד התובעת ומבלי שטרם בכלל הנתבע לברר הדברים לגופו של עניין עם מי מההנהלה.

40. בשים לב לאמור ולמעלה מן הצורך אני קובע שגם היסוד השני הנדרש על פי הגנת אמת דיברתי לא מתקיים.

41. הנתבע הפנה גם להגנה אפשרית מכוח סעיף 15 (5) ב הקובע הגנה טובה לפיו הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע – (ב) כאדם שעניינו משמש לנושא לחקירה כבא כוחו של אדם כזה או כעד בישיבה פומבית של ועדת חקירה כאמור בסעיף 13 (6), או על אופיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה התנהגות ;

בשים לב לאמור טען הנתבע שהגנת סעיף 15 (5) לחוק חלה כאשר היא "חייבת להיות התנהגות כצד להליך שיפוטי, כבא כוחו של צד להליך שיפוטי או כעד בהליך זה" (ראו א' שנהר דיני לשון הרע 324-325 (1977) (כך במקור) (ס' 41 לכתב ההגנה)

ברור שבציטוט האמור ובהפניה לספרו של המלומד שנהר אין כל רלוונטיות למקרה שלפני ולא מצאתי להרחיב בעניין זה.

בית משפט השלום באילת

ת"א 42856-06-16 ביטון נ' עובדיה

המשיך הנתבע וטען שמדובר באמירה אגבית, זניחה ושולית שאינה עולה כדי לשון הרע. כבר הבעתי עמדותי על גימוד הדברים הקשים בעיני על אופייה של התובעת ואין לי אלא לדחות את ההתייחסות המקלה עם הפרסום הקשה שנעשה בכוונת מכוון על מנת לפגוע, תוך ידיעה מפורשת של הנתבע שזו לא האמת ואי רצון מוחלט לבררה טרם פרסום הפוסט.

לא מדובר ב"הפרזה ססגונית" והתגוביות (הטוקבקים) שצורפו לכתב התביעה מעידים על חומרתם של הדברים המובאים בפוסט.

כאמור, לא מדובר בהבעת דעה. כינויה של התובעת לא אנושית ורעה, מקל וחומר תוך יצירת תמונה משובצת עליה נכתבים הדברים אינה הבעת דעה בעיני ועל כן הפרסום אינו חוסה תחת הגנת סעיף 15 (6) לחוק.

יש להצר על כך שהנתבע בסיכומיו לאחר שהתחוויר לו שהתובעת נהגה על פי הנחיות מנהליה לא טרח להביע התנצלות ולנסות לטעון שלאור תחושותיו אז כתב את שכתב ולא הביע נכוונות לחזור בו מהדברים. תחת זו שזור לאורך סיכומיו אותו קו מיליטנטי המציג את התובעת כקחת חושים (ס' 5 לסיכומי הנתבע) ובעלת תודעת שירות לקויה כשהמידע הרלוונטי לא נמסר לה לא על ידי הגיס ששהה במקום ולא באמצעות שיחה מהדרך, את זהות הדובר לא ניתן לברר ולדברים הנאמרים בה לטענת הנתבע אין אישוש מעדותה של רעיותו ששהתה עמו ברכב.

בעיקר יש להצר על החזרה לפיה "לגבי דידו של הנתבע, התובעת היא אישה רעה ולא אנושית והוא פרסם בדיוק את פרטי האירוע המצער שהוא חווה עם חמו, אדם נכה הנתמך בכסא גלגלים וזאת כתוצאה ישירה מהשירות שלא סופק לנתבע ובני משפחתו" (ס' 33 לסיכומי הנתבע). ממש לא! הוא לא פרסם בדיוק את פרטי האירוע, בסיכומיו הוא ממשיך להתעלם ממחדלי הגיס שלא שיתף התובעת במצבו של החם ולא ביקש חדר, במחדלו שלו שלא שיתף את סוכן הנסיעות שיעדכן את המלון על הגעת החם ומצבו. הוא ממשיך ודבק בגישתו חסרת הבסיס. ליבי אינו גס בתחושה של הנתבע ובני המשפחה, אולם החטאת לא רובץ לפתחה של התובעת. ממש לא. אדגיש ביני לביני שגם אם היה ממש בתיאור שתיאר הנתבע בפוסט, ורובו אינו מדויק כאמור, עדיין כינויה של התובעת אישה רעה ולא אנושית אינו מתקבל על דעתי כבקורת על איכות שירות, מקל וחומר שיש בדברים התעלמות מהתנאים האמיתיים. הדברים הובאו בהרחבה לעיל.

בהקשר זה ראויים בעיני דבריו של מנהל המלון:

"אני יכול להגיד לך שמה שנטען שהאדון לא נמצא במלון, כל החדרים נרשמו על שמו, זה שנמצא בקבלה אנו לא יודעים אם הוא שייך לאדון או לא, אין אפשרות כי ההזמנה לא על שמו. אגב, כשנעשתה פנייה לסוכן על מנת ליישר את הדורים וכן הגיעה רשימה, אנו פנינו לסוכן כדי לפתור את הבעיה ואמרנו האדון רוצה את החדר, בבקשה תשלח רשימה מתוקנת.

בית משפט השלום באילת

ת"א 42856-06-16 ביטון נ' עובדיה

הרי ברגע שההזמנה נעשית דרך סוכן כל הפרטים נמצאים אצלו, ז"א הביטחון וההבטחה להזמנה היא בידיים של הסוכן, זאת אומרת גם אם האורח לא יגיע בסופו של דבר יש לי כיסוי מהסוכן כי הוא הזמין. כשהגיע האורח לקבלה היא פנתה למנהל שלה לפי דעתי יותר מפעם אחת. עברו שלוש שנים מאז. עדיין, ברגע שהיא ביקשה, גם עם הנוהל אפילו אם אני זורם ואומר המלון לא בסדר, תבוא למישהו מהמלון, תדבר, אל תוציא פוסט כזה על בחורה שגם אם הנוהל לא תקין היא רק ממלאת את תפקידה. " (פרוטוקול עמ' 18 ש' 9-17).

43. לאור האמור ברור שהנתבע לא נהג כמצופה ממנו על פי סעיף 16(ב) (2) לחוק.

44. לאור המובא והמקובץ לעיל אני דוחה את הגנתו של הנתבע.

הגנת הפרטיות:

45. בחוק הגנת הפרטיות תשמ"א-1981 (להלן: חוק הפרטיות) נקבע:

1. לא יפגע אדם בפרטיות של זולתו ללא הסכמתו
2. פגיעה בפרטיות היא אחת מאלה:
 - (1) ...;
 - (2) ...;
 - (3) צילום אדם שהוא ברשות היחיד;
 - (4) פרסום תצלומו של אדם ברבים בניסיונות שבהן עלול הפרסום להשפילו או לבזותו;
 - (5) ...;

"....

46. חוק הגנת הפרטיות אף הוא מקים למעוול הנטען הגנות אינהרנטיות בחוק הפרטיות עצמו.

18". במשפט פלילי או אזרחי בשל פגיעה בפרטיות תהא זו הגנה טובה אם נתקיימה אחת מאלה:

(1) הפגיעה נעשתה בדרך של פרסום שהוא מוגן לפי סעיף 13 לחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965;

(2) הנתבע או הנאשם עשה את הפגיעה בתום לב באחת הנסיבות האלה:

בית משפט השלום באילת

ת"א 42856-06-16 ביטון נ' עובדיה

(א) הוא לא ידע ולא היה עליו לדעת על אפשרות הפגיעה בפרטיות;

(ב) הפגיעה נעשתה בנסיבות שבהן הייתה מוטלת על הפוגע חובה חוקית, מוסרית, חברתית או מקצועית לעשותה;

(ג) הפגיעה נעשתה לשם הגנה על עניין אישי כשר של הפוגע;

(ד) הפגיעה נעשתה תוך ביצוע עיסוקו של הפוגע כדין ובמהלך עבודתו הרגיל, ובלבד שלא נעשתה דרך פרסום ברבים;

(ה) הפגיעה הייתה בדרך של צילום, או בדרך של פרסום תצלום, שנעשה ברשות הרבים ודמות הנפגע מופיעה בו באקראי;

(ו) הפגיעה נעשתה בדרך של פרסום שהוא מוגן לפי פסקאות (4) עד (11) לסעיף 15 לחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965;

(3) בפגיעה היה עניין ציבורי המצדיק אותה בנסיבות העניין, ובלבד שאם הייתה הפגיעה בדרך של פרסום - הפרסום לא היה כוזב."

47. נטל ההוכחה לקיומה של הגנה מכוח חוק הפרטיות מונח על כתפי הנתבע ונקבע בסעיף 20 לחוק הפרטיות.

20". (א) הוכיח הנאשם או הנתבע שעשה את הפגיעה בפרטיות באחת הנסיבות האמורות בסעיף 18(2) ושהפגיעה לא חרגה מתחום הסביר באותן נסיבות, חזקה עליו שעשה את הפגיעה בתום לב.

(ב) חזקה על הנאשם או הנתבע שעשה את הפגיעה בפרטיות שלא בתום לב אם הוא פגע ביודעין במידה גדולה משהייתה נחוצה באופן סביר לצורך העניינים שניתנה להם הגנה בסעיף 18(2).

(ג) חזקה על נאשם או נתבע הטוען להגנה על פי סעיף 18(2)(ד) שעשה את הפגיעה בפרטיות שלא בתום לב, אם ביצע את הפגיעה תוך כדי הפרת הכללים או העקרונות

בית משפט השלום באילת

ת"א 42856-06-16 ביטון נ' עובדיה

של אתיקה מקצועית החלים עליו מכוח דין או המקובלים על אנשי המקצוע שהוא נמנה עימהם.

מתווה נורמטיבי:

48. "הזכות לפרטיות הוגדרה במאמרם המכונן של וורן וברנדייס כזכות להיעזב במנוחה (Samuel Warren & Louis Brandeis, The Right to Privacy, 4 Harv. L. Rev. 193 (1890)). בהמשך זכתה זכות זו להגדרות שונות. ווסטין ובעקבותיו בירנהק מגדירים את הזכות לפרטיות כזכות לשליטה. כלומר, זכותו של אדם לקבוע מתי, איך ובאיזו מידה יעבור מידע אודותיו לאחרים (Alan Westin, Privacy and Freedom (1967); מיכאל בירנהק, [מרחב פרטי] הזכות לפרטיות בין משפט לטכנולוגיה (הוצאת אוניברסיטת בר אילן ונבו מוציאים לאור, 2011) – להלן: (בירנהק)). באופן דומה הגדירה גביון את הזכות לפרטיות כהגבלת הגישה של אחרים אל האדם – זאת, בכל הנוגע להשגת מידע על האדם על ידי אחרים, בתשומת לב של אחרים אל האדם תוך פגיעה באנונימיות שלו ובגישה פיזית של אחרים אליו (Ruth Gavison, Privacy and the Limits of Law, 89 Yale L.J. 421 (1980)). בית המשפט העליון ראה בזכות לפרטיות זכות הנגזרת מן האוטונומיה של הפרט. כך למשל סוכמו הדברים על ידי השופט אהרון ברק בבג"ץ 6650/04 פלונית נ' בית הדין האזורי נתניה, [פורסם בנבו] פסקה 10 (2006) – "... הזכות לפרטיות – כמו הזכות לכבוד האדם אליה היא קשורה בקשר הדוק – מבוססת על האוטונומיה של הפרט... 'הכרה בפרטיות היא ההכרה באדם כפרט אוטונומי הזכאי לייחוד אל מול האחרים. ייחוד זה הוא המאפשר לאדם להתבצר באישיותו כבעלת משמעות הראויה לכיבוד' (השופט ח' אריאל בפרשת גלעם). 'עניינה של זכות הפרטיות הוא... באינטרס האישי של האדם בפיתוח האוטונומיה שלו, במנוחת נפשו, בזכותו להיות עם עצמו ובזכותו לכבוד ולחירות' (השופט א' ריבלין בע"א 8483/02 אלוניאל בע"מ נ' מקדונלד [פורסם בנבו]). ... הפרטיות נועדה לאפשר לפרט 'תחום מחייה' שבו הוא הקובע את דרכי התנהלותו, בלא מעורבותה של החברה. בתחום זה האדם הוא עם עצמו. זו 'הזכות להעזב לנפשו'..." (תיק חניה (ת"א) 72118789 מדינת ישראל נ' דוד מזרחי (7/10/2018))

49. בפרשת גלעם (ראה לעיל) קבע כב' השופט אריאל ש " הזכות לפרטיות היא, בין היתר, אחת הנגזרות של הזכות לכבוד. הכרה בפרטיות היא ההכרה באדם כפרט אוטונומי הזכאי לייחוד מול האחרים. ייחוד זה הוא המאפשר לאדם להתבצר באישיותו כבעלת משמעות הראויה לכיבוד. פרטיותו של אדם היא כבודו וגם קניינו זוהי המסגרת באמצעותה הוא עשוי, אם הוא בחר בכך, לפתח את עצמיותו ולקבוע את מידת המעורבות של החברה בהתנהגותו ובמעשיו הפרטיים. זהו "מבצרו" הקנייני האישי והנפשי. ... היא אחת החירויות המעצבות את אופיו

בית משפט השלום באילת

ת"א 42856-06-16 ביטון נ' עובדיה

של המשטר בישראל כמשטר דמוקרטי... הזכות לפרטיות היא מהחשובות שבזכויות האדם בישראל ... (ע"פ 5026/97 גלעם נ' מדינת ישראל (13/6/1999) ס' 9 לפסק הדין).

50. הנתבע הפנה בסיכומיו (ס' 46 לסיכומים) את הקורא להגנה אפשרית על מעשיו לסעיף 18 (2) (ו) לחוק הפרטיות. כידוע סעיף זה מפנה להגנה הקיימת מכוח חוק איסור לשון הרע בסעיפים קטנים 11-4 לסעיף 15 לחוק איסור לשון הרע. עיון בסעיף 15 מלמד שאף לא מקרה אחד חל על המקרה שלפני. אולם למען הסר ספק, ומשעה שהנתבע אינו מפנה מה היא ההגנה הקיימת לו מכוח סעיף זה יודגש שהמקרה שלפני כפי שקבעתי אינו נופל לגדרו של מעשה שיש לציבור עניין בו, עניין ציבורי אם תרצה.

51. מסענו לא תם. הבסיס האינהרנטי להגנה הן על פי חוק איסור לשון הרע הגלומה באמת דיברתי והן מכוח חוק הגנת הפרטיות היא מתום הלב של עושה המעשה. ביחס לתום הלב נקבע בפרשת גלעם הנ"ל שיש לבחון מושג זה ביחס לנסיבות המצוינות בסעיף 18(2) לחוק. **"הנסיבות השונות מציגות בפני הפרשן תחום מוגדר המייצג אינטרסים אחדים המתמודדים עם העיקרון החשוב המיוצג על חוק הפרטיות היינו הגנה על הפרטיות שהוא ערך בעל חשיבות עליונה ואף נסמך בחוק יסוד-כבוד האדם וחירותו(סעיף 7)."**

52. במאמרו **"הבסיס העיוני של הזכות לפרטיות"** מביא בירנהק בהרחבה את הגישות השונות לעניין הגנת הפרטיות (זו של וורן וברנדייס הוגי זכות האדם להיעזב במנוחה אל מול גישתה של רות גביון הרואה בזכות כהגבלת הגישה של האחרים אל האדם) והוא מציע את הגדרת הפרטיות כגישת השליטה המקובלת עלי **"הפרטיות כשליטה היא ציר משותף לכל מעגלי ההצדקות. השליטה שונה מאדם לאדם ומהקשר להקשר. תחום השליטה שונה מאדם לאדם ומהקשר להקשר. תחום השליטה של המרחב האוטונומי ועוצמתו אינם נתון אובייקטיבי שיש לגלותו, אלא תוצר של קביעה נורמטיבית: מה אנו רוצים שמתחם זה יקיף"** (מיכאל בירנהק **"שליטה והסכמה: הבסיס הרעיוני של הזכות לפרטיות"** משפט וממשל (יא-תשס"ח) עמ' 73).

53. נשוב להיזכר בפוסט. הנתבע צילם את התובעת בתום שהייתו בנופש עם משפחתו במלון ויצר תמונה משובצת עם תמונה של חמו כשזה יושב חסר ישע בכיסא גלגלים והצופה בתמונה רואה את התובעת שחיוך קל על פניה, מתבוננת, לכאורה, על הישיש חסר הישע. על גבי התמונה נכתב: **"צריך דמיון פורה כדי לחשוב שאדם בכסא גלגלים מרמה"** ואז בהפניה ישירה כלפי התובעת שחשבה כך ותיאורה כ**"פשוט אישה רעה ולא אנושית"** ובהמשך פוסט מילולי אליו נמשך הקורא, פוסט שכפי שקבעתי לעיל רובו אינו אמת ונכתב כך בכוונה לפגוע. אין בדעתי לחזור על הניתוח שכתבתי למעלה באשר לכך, אך עצם החיבור ועריכת תמונה משובצת עולה כדי מעשה הנופל לגדרו של סעיף 2 (4) להגנת הפרטיות שהרי ברור לחלוטין שמטרת יצירת

בית משפט השלום באילת

ת"א 42856-06-16 ביטון נ' עובדיה

התמונה המשובצת הייתה ליצירת הקשר בין מצוקתו של הישיש חסר הישע לבין אותה אישה רעה ולא אנושית – פקידת הקבלה.

54. גם בהקשר של הגנת הפרטיות אני דוחה את ההשוואה של הפוסט לפרסום על אוכל לא ראוי במסעדה. הדחייה מקבלת כפל משמעות משעה שהנתבע, הגם ששהה במלון לא טרח לברר, לבדוק, להגיש תלונה ובחר לפרסם הפוסט עם הכיתוב הנורא על אופייה של התובעת. לא מדובר לכן **"בהבעת דעה על השירות הצרכני הקלוקל"** (ס' 8 לסיכומי הנתבע). הרחבתי על כך לעיל. לו היה ממש בטענה זו הפוסט היה על המלון, על מנהל הקבלה שעל פי התובנה של הנתבע סרב לדבר אתו (פרוטוקול עמ' 27 ש' 25-27) וכן **"ההתייחסות שהייתה של מנהל הקבלה שם הייתה כזו שראיתי שזה מיותר"** (שם ש' 22-23) וכל זה לא הופיע בפוסט. מדוע? **"רציתי להביע מורת רוח ממה שהיה עם האישה הספציפית הזו"** אותה אישה שלו היה מברר הנתבע כפי שמצופה ממנו (ס' 16 (ב) (2) לחוק איסור לשון הרע) היה למד שפעלה על פי הנחיית מנהלה והדבר לא קשור באופייה, בתכונותיה או ברצונותיה. הנתבע בחר שלא להפריע לעצמו את חופשתו **"לא היה לי חשק לריב עם אנשים לפני שאני נוסע הביתה"** (פרוטוקול עמ' 26 ש' 2-3) ואז ישב לו בבית תוך כדי תכנון מראש ופרסם התמונה, כשהוא רחוק מהמלון, ועל מנת לפגוע בפרטיותה של התובעת. מעשהו של הנתבע אינו זקוק לפרשנות. בכתב הגנתו ניתן הסבר מפורש לרצונו לפגוע בה עת כתב בפתיח **"אף יש להביע צער על כך על כך שהמלון בו עובדת לא פיטר אותה או נזף בה..."**. הדברים מדברים בעד עצמם.

55. הנתבע לא הסתיר את מטרת צילומו את התובעת **"פגשתי אותה כשיצאנו ואז צילמתי אותה, את הסבא, ושמתי את שתי התמונות אחת ליד השניה כדי להראות לאנשים. היא שאלה למה אני מצלם ואמרתי לה כדי להראות לאנשים"**. מדבריו עולות שתי תובנות התומכות במסקנה של הפגיעה בפרטיות של התובעת: האחת הנתבע צילם בכוונה שתי תמונות נפרדות, שבצן יחד על מנת להציג לאנשים בניגוד לסיטואציה שבלב 'האירוע' תוך יצירת מציאות וירטואלית שאינה אמת. השנייה מתמיהתה של התובעת על עצם הצילום על ידי מי שכלל לא פגשה בו ובעיתוי אחר לחלוטין כדי להעיד על חוסר הסכמתה לצילומה והא לכך פגיעה בפרטיותה.

56. בנתונים שלפני אין לי אלא לפנות **"לשכל הישר, לניסיון החיים ולחוש המומחיות של המשפטן"** (בג"צ 246/81 אגודת דרך ארץ ואח' נ' רשות השידור פ"ד לה(4) 1(28/71981)).

57. אני דוחה את הטענה שמדובר בתביעה שעניינה סתימת פיות **"הפחדה/שתיקה"** (ס' 1 לסיכומי הנתבע) נגד ביקורת על נותנת שירות והדברים הורחבו מעלה.

58. בשים לב לאמור אני קובע שהנתבע פגע בפרטיותה של התובעת בכוונת מכוון תוך סילוף המציאות ומתוך מטרה לפגוע בתובעת.

בית משפט השלום באילת

ת"א 42856-06-16 ביטון נ' עובדיה

הפיצוי:

59. בפסק דינה של כב' השופטת אביגיל כהן בעניין בוזגלו ציינה היא רשימה של פסקי דין של הצדדים בערעור המציגים סכומי פיצוי גבוהים מצד אחד ונמוכים מצד שני. משכך קבעה שפסיקת פיצוי על בסיס סטטוטורי כמו במקרה שלפני אינה נעשית על בסיס חישוב מתמטי גרידא. בית המשפט מתחשב בנתונים רבים וביניהם "...מעמד הניזוק, היקף ההשפלה, טיב הפרסום ואמינות, היקף תפוצת הפרסום ועוד" (ע"א (ת"א) 36859-11-18 יעקב בוזגלו נ' מרדכי פשכצקי (13/2/2019) ס' 14.3).

60. לעניין שיעור הפיצוי הראוי נקבע ש"שיעור הפיצוי נגזר, בין היתר, מחומרת הפגיעה שארעה. ככל שאופי ההאשמות המיוחסות לנתבע חמורות יותר, כך ראוי להגדיל את סכום הפיצוי (פרשת רוזנבלום, בעמ' 595; פרשת פרידמן, בעמ' 244). עשיית שימוש בתיאורים פוגעניים במיוחד יצדיקו החמרה בפסיקת הפיצויים (על החמרה בפסיקת הפיצויים בייחוס תכונות נאציות לאדם ראו פרשת אלוני, בעמ' 531; פרשת ברדוגו 2001). על החמרה בפסיקת הפיצויים עקב ייחוס תכונות אופי שליליות לאדם ראו, פרשת קליין, שם). עוד יתחשב בית המשפט בתפוצת הפרסום, והיא תהווה שיקול חשוב בקביעת גובה הפיצוי (פרשת רוזנבלום, בעמ' 594). פרסום בתפוצה גדולה, כגון פרסום באמצעי התקשורת, מחמיר את הפגיעה ומצדיק הגדלת הפיצוי (פרשת פרידמן, בעמ' 245; פרשת מיכאלי בעמ' 1-570, שנהר בעמ' 5-384). להתנהגות הניזוק ולמעמדו קודם לארוע הפגיעה ולאחריו ינתן משקל בהערכת הפיצוי. כן ינתן משקל להתנהגות הפוגע בעת הפרסום, לפניו, ולאחריו. ינתן משקל לעובדת התנצלותו, או סירובו להתנצל, ודבקותו באמירות הפוגעניות בלא לחזור בו מהן". (רע"א 10520/03 איתמר בן גביר נ' אמנון דנקנר (12.11.06), פסקה 32 לפסק דינה של כב' השי' פרוקצ'יה).

61. על היקף הפגיעה בתובעת ניתן ללמוד מעדותו של מנהל המלון מר השכל שהעיד בעדות ראשית:

"פעם ראשונה ששמעתי על המקרה זה כשהתחלתי לטפל על הבוקר הודעות מקוללות, אנשים שהפוסט ככה התפשט כמו אש בשדה קוצים ושלחו לי את התמונה, את השיתופים, ואז הגעתי למלון ודיברתי עם פטריסיה וראיתי אותה כולה שבורה ופגועה וזה מבחינתי הנגיעה הראשונה שלי למקרה." (פרוטוקול עמ' 15 ש' 10-13).

ובחקירתו הנגדית:

בית משפט השלום באילת

ת"א 42856-06-16 ביטון נ' עובדיה

"אני מעריך שהלקוח גם לא התקשר אלינו לברר משהו לפני שהעלה את הפוסט כדי לראות מה אפשר לעשות, אבל נעשתה פנייה ללקוח בשנית שאנו מבקשים ממנו קודם כל להסיר את הפוסט הפוגעני שלא קשור בכלל לגב' שעליה פורסם הפוסט. נגיד שאם זה היה מתפרסם עליי הייתי מקבל את זה יותר בשוויון נופש כאחראי במערכת, אבל מכיוון שמדובר במשהו מאוד מאוד חריג שקרה אצלנו שפגע מאוד קשה בעובדת שלי, ברמה האישית, ואני לא נכנס כרגע לרמה המקצועית כי זה פחות חשוב, אז נעשתה פנייה לאורח קודם כל להסיר את הפוסט. אגב, הפוסט עד היום קיים. מכיוון שנתקלנו בתגובה שהיא באופן גורף אין מה לדבר, קיבלנו תגובה בכתב, כל העניין היה נגמר אם הוא היה מסיר את הפוסט, אני לא יודע אם הייתי מתעקש על התנצלות. מעולם, 17 שנים אני במלון, מעולם לא נתקלתי במקרה כזה".

62. וכן, "שום דבר לא מצדיק את מה שהוא עשה, ומכיוון שהאירוע היה כל כך חמור ומכיוון שהוא היה כל כך שונה בנוף המלון ומכיוון שמדובר באירוע שהוא עבירה, לדעתי כמו שאני רואה את הדברים, אז לא מצאתי לנכון לדבר עם האורח. אני עדיין לא חושב שהיא הייתה צריכה לקבל פוסט כזה, בלי קשר". (פרוטוקול עמ' 12 ש' 15-12).

63. "היא פקידת קבלה ויש עליה ממונים לכל החלטה שהיא צריכה לקחת והיא לא בשוטף שלה" (פרוטוקול עמ' 16 ש' 33-32).

אחרית דבר:

64. כללו של דבר אני מקבל התביעה.

65. בשים לב לתוצאה אליה הגעתי אני מחייב הנתבע לפצות את התובעת בסך 45,000 ₪. כן אני מחייב הנתבע לשלם לתובעת הוצאות משפט בסך 7,500 ₪.

הנתבע ישלם הסכום האמור, תוך 45 יום ומאותו מועד יישא הסכום הפרשי הצמדה וריבית כחוק.

66. תואיל המזכירות לשלוח פסק הדין לצדדים ולסגור התיק.

ניתן היום, י"א ניסן תש"פ, 05 אפריל 2020, בהעדר הצדדים.

מרדכי (מוטי) לוי, שופט, סגן הנשיא

בית משפט השלום באילת

ת"א 16-06-42856 ביטון נ' עובדיה